

PIL-PIL-APRIL!

1

Piektdiena

Joku diena

Dagne, Dagnis

Vai vari izlasīt, kas šeit rakstīts?

(Atbilde: aprīl, aprīl)

APRĪLIS

2

Sestdiena

Irmgarde

Aprīli senie latvieši sauca par Sulu mēnesi. Zeme vairs nav sasalusi, un, pirms kokiem izplaukušas lapas, urbj sulas, kas stiprina veselību un attīra organismu. Pazīstamākā ir bērzu sula. Bērzs ūdeni ņem no zemes dziļēm — plūstot pa bērzu, tas bagātinās ar minerālvielām un ogļhidrātiem. Vērtīgākā sula ir tikko pēc tecināšanas. Sulu beidz tecināt, kad sāk plaukt pumpuri.

Šī mēneša apņemšanās: neaizmirst regulāri padzerties!

APRĪLIS

3

Svētdiena

Daira, Dairis, Daiva, Daivis

Latvieši bērzu sulas ne tikai dzer svaigas, bet arī raudzē, lai kā dzirkstošu limonādi dzertu vasarā. Rūgšanu var ierosināt ar produktiem, kas satur rauga sēnīti, piemēram, ar rozīnēm, jaunajiem upeņu dzinumiem, rudzu miltiem un maizi. Garšas uzlabošanai izmanto citronu, citronskābi, krustnagliņas un citas garšvielas. Kamēr ierūgst, bērzu sulas 3–4 dienas uzglabā istabas temperatūrā, bet pēc tam pārvieto uz pagrabu.

APRĪLIS

4

Pirmdiena

Ārvalda, Ārvalds, Ārvaldis, Herta, Valda

Latvijā šajā laikā no ziemas guļas mostas aukstumizturīgie rāpuļi: pļavu ķirzaka, glodene, odze, zalktis. Sākotnēji tos pamanīt izdodas diezgan reti, parasti siltākās dienās. Jaunuļi šomēnes dzimst āpšiem, sermuļiem, vairāku sugu grauzējiem un zaķiem. Aprīlī ģimenes pieaugums gaidāms arī lielākajai daļai mežacūku.

APRĪLIS

5

Otrdiena

Aivija, Vidaga, Vija

Veido herbāriju no pavasara ziediem! Savāktos augus, lapas un ziedus kaltē aptuveni divas nedēļas, izkārtotus starp papīra salvetēm un paliktus zem grāmatām vai cita smaguma. Izkaltētos augus līmē uz papīra lapas, veidojot skaistas kompozīcijas un apsveikuma kartītes. Latvijā šobrīd zied mällēpes, vizbulītes, lazdas, zalktenes, kārkli, blīgznas, alkšņi un apses.

APRĪLIS

6

Trešdiena

Dzinta, Filips, Vīlps, Zinta

Jānis Baltvilks
Nedēļa

Pirmdien nosirmoja ķirmis.
Otrdien odi godāja kodes.
Trešdien eži pukšķēja mežā.
Ceturtdien seteri trenkāja teterus.
Piektdien gliemezis iesāka tiepties.
Sestdien sams nolēma atvarā mesties.
Svētdien to visu es varu jums vēstīt.

APRĪLIS

7

Ceturtdiena

Helmutš, Zīna, Zīnaīda

Kurcumi ir latviešu vecvārds, kas apzīmē bērzu sulas un putas. Kurcums ir arī ciems Daugavpils novadā, Latgalē. Par kurcumiem jeb kurciemiem sauc arī ķekatas jeb budēļus, jo ļaudis, kas maskojušies par lāčiem, kazām, āžiem, vilkiem, gājuši taujādami: „Kur ciemi, kur ciemi?”

APRĪLIS

8

Piektdiena

Dana, Dans, Danute, Edgars

Latviešu ticējums

Kāds laiks 8. aprīlī,
tāds pats būs 8. oktobrī, un otrādi.

APRĪLIS

9

Sestdiena

Alla, Valērija, Žubīte

Aprīlis Latvijā ir Putnu dienu mēnesis. Latvijas Dabas fonds pavasarī organizē tiešraides no putnu ligzdām. Jūras ērgļu, ūpju, zivjērgļu, melno stārķu, mazo ērgļu un vistu vanagu ikdiena, prieki un bēdas — lieliska iespēja vērot dabas norises savā mājoklī! Tiešraides vērojamas Latvijas Dabas fonda mājaslapā un „YouTube” kanālā, kā arī www.dabasdati.lv.

APRĪLIS

10

Svētdiena

Anita, Anitra, Annika, Zīle

Pūpolsvētdienas rītā jāsaplūc pūpoli un jāmodina mājinieki, perot viņus ar pūpolu slotiņu un sakot: „Virbo! Virbo! Apaļš kā pūpols! Veselība iekšā, slimība ārā!” Pūpolsvētdiena galdā liek apaļus ēdienus — zirņus, pupas un miežu biezputru ar sviesta actiņu kā saulīti viducī.

APRĪLIS

11

Pirmdiena

Hermanis, Vilmārs

Latviešu ticējums vēsta — ja aprīlis sākas ar ledu, tad beidzas ar medu. Tas nozīmē, ka aprīļa beigās ziedošajos augos bites jau varēs atrast nektāru. Ja aprīlī pērkons, būs silta vasara un bagāta riekstu raža. Silts marts ir priekšvēstnesis aukstam un pat puteņainam aprīlim. Un, lai arī aprīlī ziemeļvējš var atnest cīruļputeni un salu, vidēji tas ir siltāks par martu, bet vēsāks par maiju.

APRĪLIS

12

Otrdiena

Ainis, Jūlijs

Latvieši, apgūstot dabas veltes, ir novērtējuši arī alkšņa sulu. Šo koku dēvē par skopuli, jo sulas tecēšanas brīdis ir īss, toties sula ir vērtīga un iedarbīga. Pat mazā daudzumā alkšņu sula uzlabo gremošanu, veicina aknu darbību, stiprina kaulus un locītavas, mazina iekaisumus. Zinātāji saka — alksnī jāurbj starp kļavu un bērzu sulu laiku, kad vietām vēl palicis pēdējais sniegš.

APRĪLIS

13

Trešdiena

Egils, Egīls, Nauris

Krāsosim olas dabīgi! Dzeltenu krāsu iegūst no kurkumas; sarkanu — no biešu sulas; zaļu — no spinātiem, zelmeņa vai piparmētras; zilu — no sarkanā kāposta, mellenēm; brūnu — no sīpolu mizām, melnās tējas; melnu — no netvaicētiem melnajiem rīsiem. Lai iegūtu spilgtāku krāsu, 1 l ūdens pievieno 1 ēdamkaroti etiķa. Lai olas neplīstu, ūdenim pieber sāli. Lai olas skaisti spīdētu, pēc krāsošanas tās ieziež ar eļļu vai sviestu.

APRĪLIS

14

Ceturtdiena

Gudrīte, Strauja

Māra Cielēna
Bērziņa bērniņš

„Uzvīlcis jaunu krekliņu,
Bērziņa bērniņ,
Kurp iesi tu?”

„Uz vasaru.”

„Paga! Lūdzu, ņem līdzi
Arī cilvēka sīci!”

APRĪLIS

15

Piektdiena

Lielā piektdiena

Aelita, Gastons

Uzmini mīklu!

Reiz auga četri bērzi, katram bērzam bija četri vareni zari, uz katra šī zara auga četri mazi zariņi, uz katra šī mazā zariņa auga pa četriem čiekuriem. Cik čiekuru bija kopā?

(Atbilde: necik, jo bērzos čiekuri neaug.)

APRĪLIS

16

Sestdiena

Alfs, Bernadeta, Mintauts

Mēles mežģis

Karsts kartupelis kratās ķirsī,
kamēr krupis krāmē krēmšnites.

APRĪLIS

17

Svētdiena

Pirmās Lieldienas

Rūdis, Rūdolf, Viviāna

Šodien Lieldienas! Kas augstu šūpojas, tam odi vasarā nekodīs! Kas olu bez sāls ēd, tas visu vasaru daudz melos! Kas uzvar olu kaujā, tas dabū pretinieka olu!

Lieldienu rotaļa „Vistiņu ķeršana”. Vienam aizsien acis. Tas nu prasa: „Kur tu mani vedīsi?” – „Uz cūkkūtiņu putru ēst.” – „Vai karote ir?” – „Meklē pats!” Tad visi bēg, bet ķērējs lūko kādu sagūstīt.

APRĪLIS

18

Pirmdiena

Otrās Lieldienas

Jadvīga, Laura

Ko darīt ar neapēstajām Lieldienu olām?

Uzmeistaro „Valmieras salātus”, sarīvējot olas kopā ar marinētu gurķi, sieru un pievienojot majonēzi, tomātu mērci.

Pasniedz olas ar mazzālītu lasi, rukolu un pesto.

Pagatavo pildītas olas ar siļķi vai tunci.

Gatavo salātus no olām, zilā siera, riekstiem, vistas gaļas un lapu salātiem. Atceries: pēc vārīšanas olas jāapēd nedēļas laikā!

APRĪLIS

19

Otrdiena

Fanija, Vēsma

Liepu sula ir vissaldākā no Latvijā augošo koku sulām, tajā ir 2% cukura. Šī sula ir mazāk pazīstama, bet tikpat vērtīga kā bērzu un kļavu sula, labs dabisko cukuru un mikroelementu avots. Tā dod enerģiju un stimulē vielmaiņu. Ieteicams dzert uzreiz pēc tecināšanas.

APRĪLIS

20

Trešdiena

Mirta, Ziedīte

„Ap-jūn-se-no!” Dienu skaitu pa mēnešiem visvieglāk atcerēties šādi: pārsvarā mēnesī ir 31 diena, februārī ir 28 vai 29 dienas, bet 30 dienas ir aprīlī, jūnijā, septembrī, novembrī – „ap-jūn-se-no”!

APRĪLIS

21

Ceturtdiena

Anastasija, Mārgers

Uzmini mīklu!

Māte dusmīga, tēvs bargs, dēls labs,
meita skaista un mīlīga.

(Atbilde: gadalaiki –
rudens, ziema, pavasaris, vasara)

APRĪLIS

22

Piektdiena

Zemes diena

Armanda, Armands

22. aprīlis ir starptautiskā Zemes diena, kurā cilvēki tiek mudināti padomāt par savu atbildību pret mūsu planētu – vietu, kur mēs dzīvojam visi kopā. Jau kopš 1970. gada visā pasaulē tiek pievērsta uzmanība tam, ka mēs tērējam vairāk resursu, nekā planēta spēj mums nodrošināt. Arī Latvijā aktīvi darbojas vides aizsardzības organizācijas, aicinot cilvēkus veikt videi draudzīgākas izvēles.

APRĪLIS

23

Sestdiena

Georgs, Jurgis, Juris

Šajā dienā senie latvieši godināja gaismas un pavasara dievību, zirgu un bišu aizgādni Ūsiņu. Ūsiņa dienu sauc arī par Jurgiem vai Zirgu dienu. Pagatavo tradicionālo Ūsiņa dienas ēdienu – pantāgu! Ar ģimeni iekur ugunskuru, uz kura sakarsē pannu. Izkausē sviestu un iesit olas, pannā tās sakuļot. Pēc vēlēšanās pantāgam var pievienot arī kartupeļus un gaļu. Klāt katrs liek tādas garšvielas, kas simbolizē to, kā iepriekšējā gadā trūcis un kas šajā gadā noderētu.

APRĪLIS

24

Svētdiena

Nameda, Ritvaldis, Rītums, Visvaldis

Latvijā līdz viduslaikiem brīvā dabā dzīvojuši arī savvaļas zirgi. Šobrīd Latvijā savvaļas zirgus var sastapt Papes dabas parkā, Engures ezera dabas parkā, Jelgavas Pils salas palieņu pļavā, Dunduru pļavās Ķemeru Nacionālajā parkā, Lielupes pļavās pie Kalnciema, Vītiņu pļavās pie Liepājas ezera un Dvietes palienē.

APRĪLIS

25

Pirmdiena

Bārbala, Līksma

Abi labi, abi labi
Tēva pirkti kumeliņi:
Viens bij labs mežā braukt,
Otris laukus ritināt.

Latviešu tautasdziesma

APRĪLIS

26

Otrdiena

Alīna, Rūsiņš, Sandris

Dārzeņu sulas latviešiem ir lielā vērtē, un katrai no tām ir savs uzdevums! Biešu sula noder asiņu uzlabošanai; burkānu — acīm un ādai; tomātu — švakai apetītei; gurķu — nerviem un atmiņai; kartupeļu — kuņģim; ķirbju — holesterīna samazināšanai un vielmaiņai; kāpostu — gremošanai; sīpolu — imunitātei un alerģijām.

APRĪLIS

27

Trešdiena

Klementīne, Raimonda, Raina, Tāle

Oficiālie Latvijas simboli ir karogs, himna un ģerbonis. Latvijas nacionālais putns ir baltā cielava, nacionālais kukainis — divpunktu mārīte, nacionālais zieds — pīpene, nacionālie koki — liepa un ozols, nacionālais minerāls — dzintars.

APRĪLIS

28

Ceturtdiena

Gundega, Terēze

Aizraujošs raidījums bērniem un jauniešiem Latvijas Televīzijā ir „Urga urda”. Dzīvespriecīgā suņu meitene Urga kopā ar savu saimnieci Helēnu dodas izzināt Latvijas dabu. Astoņu sēriju ciklā viņas iepazīst Latvijas kokus un dažādas dzīvās radības. Raidījumi skatāmi arī internetā www.REplay.lv.

APRĪLIS

29

Piektdiena

Laine, Raimonds, Vilnis

Baro mani, māmuliņa,
Ar tiem piena ziediņiem,
Augšu liela, būšu daiļa,
Puišiem ceļa negriezīšu,
Ņemu puisi aiz matiem,
Sviežu ceļa maliņā.

Latviešu tautasdziesma

APRĪLIS

30

Sestdiena

Liāna, Lilija

Mēles mežģis
Šodien ola sola olim olu,
olis noklausās to,
solot olai skolu.